

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ**

Ш.Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз университеті

6B04104 «Мемлекеттік және жергілікті басқару» білім беру бағдарламасы

бойынша

«Мемлекет және бизнес», «Муниципалдық менеджмент»

пәндерінен кешенді емтихан

БАҒДАРЛАМАСЫ

Тараз 2026 ж

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША КЕШЕНДІ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Кешенді емтихан бағдарламасы төменде көрсетілген нормативтік құжаттар негізінде құрастырылған:

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы. (09.01.2026 ж., жаңартылған)
2. «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығы. (22.04.2025 ж., жаңартылған)
3. «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы № 595 бұйрығы. (24.06.2024 ж., жаңартылған)
4. «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының білім беру қызметіне қойылатын біліктілік талаптарын және оларға сәйкестікті растайтын құжаттардың тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2024 жылғы 5 қаңтардағы № 4 бұйрығы. (16.01.2026 ж., жаңартылған)
5. «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқытудың кредиттік технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 20 сәуірдегі № 152 бұйрығы. (26.03.2025 ж., жаңартылған)

Құрастырушы: «Экономика және басқару» кафедрасының оқытушылары:
«Экономика және басқару» кафедрасының меңгерушісі: э.ғ.к., Қ.Н.Тастанбекова
сеньор лектор Б.Қ.Жуанышева

Кешенді емтихан бағдарламасы күндізгі, күндізгі қысқартылған оқу нысанындағы студенттер үшін арналған.

«Экономика және басқару» кафедрасының мәжілісінде қарастырылды.

№ _____ хаттама _____ ж.

Факультеттің әдістемелік бюросында мақұлданған.

(№ _____ хаттама « ____ » _____ 20 ____ ж.)

Шерхан Мұртаза атындағы ХТУ оқу-әдістемелік кеңесінде бекітілді.

№3 хаттама «22» 01 2026 ж.

Тіркеу № _____

КІРІСПЕ

Бағдарламада қазіргі экономика дамуының күрделі, әрі қарама-қайшы процесінің ерекшеліктерін есепке алатын, экономика қызмет етуінің негізі заңдылықтарын көрсететін «Мемлекет және бизнес» курсының мазмұны баяндалады.

Курстың мақсаты- қоғам дамуының экономикалық заңдылықтары және оның тиімді қызмет етуінің мәселелері туралы білім жүйесін қалыптастыру.

Пәнді оқытудың міндеттері: Қазақстан Республикасындағы экономикалық қатынастар ерекшеліктерін анықтау, шектеулі ресурстар жағдайында адамдардың экономикалық мінез-құлықтарының қағидалары мен себептерін қарастыру; студенттерге ұлттық және әлемдік экономиканың әлеуметтік-экономикалық дамуының жағдайы мен тенденцияларын талдау; нарықтық жүйе тиімділігінің шегі мен қызметін, сондай-ақ экономиканы реттеудің негізгі нысандарын анықтау қабілеттілігін қалыптастыру және дамыту.

Экономикалық теория негіздерінің зерттеу объектісі экономикалық қатынастар жүйесі және оның қызмет етуі мен дамуы болып табылады.

Экономиканы ғылыми танудың негізгі әдістері мен құралдары: диалектикалық, экономикалық математикалық моделдеу, экономикалық тәжірибе.

НЕГІЗГІ БӨЛІМ

1. Мемлекет және аралас экономиканы қалыптасуы.

Саяси-экономикалық жүйелердің моделдер. Экономика мен саясат арасындағы өзара байланыс. Экономикадағы мемлекеттің ролі туралы түсініктердің эволюциясы.

2. Бизнес дамуындағы мемлекеттің ролі

Мемлекеттің бизнес дамуындағы экономикалық ролінің өсуі.

3. Мемлекет және бюрократиялық нарық.

Бюрократизмның тарихи тамырлары мен оның мәні. ҚР бюрократиялық элементтері. Бюрократия мен демократия. Бюрократияны жою үшін маңызды құралдары. Бюрократиялық нарықтың концепциялары.

Мемлекет нарықтық қатынастың субъектісі. Мемлекет либерализациялау және нарыққа өту кезіндегі спонтанды. Аралас қоғамның саяси жүйесіндегі мемлекет. Экономикалық жүйелерде бұйрықтық және спондандық тәртіптерінің ара қатынасы.

4. Өтпелі кезеңдегі мемлекеттің функциялары

Өтпелі экономикада мемлекеттің функцияларын модификациялау. Политикалық императивтер. Мемлекеттік кәсіпкерліктің экономикалық мәні.

5. Экономиканы мемлекеттік реттеу әдістері: мәні, кемшіліктері, артықшылықтары Экономиканың мемлекеттік секторының дәрменсіздігі Қоғамдық игілік пен қызметтер.

6. Мемлекеттік-монополистік экономиканың мәні және ерекшеліктері

Мемлекеттік-монополистік экономиканың мәні, оның зардаптары.

7. ҚР кәсіпкерліктің қазіргі жағдайы

Кәсіпкерліктің мәні және қазіргі қоғамдағы оның орны.

8. Шет елдерде жекешелендіру процесінің мәні, ерекшеліктері, тиімділігі

Шет елдерде жекешелендіру процесінің мәні, ерекшеліктері, тиімділігі

9. ҚР жекешелендіру процестің нәтижелері

Жеке меншік: құқықтық және экономикалық аспектілері.

10. ҚР мемлекет және бизнес арасындағы қатынастар

Кәсіпкерліктің философиясы. ҚР-да кәсіпкерлікті қалыптастыру жағдайы.

11. Батыс елдердегі «үкімет-бизнес» қатынастарындағы ұлттық және аймақаралық айырмашылықтары

Батыс елдердегі «үкімет-бизнес» қатынастарындағы ұлттық және аймақаралық айырмашылықтары.

12. Нарықтық экономиканың заңдары

Үкімет және бизнес арасындағы қатынастар

Бизнесті реттеу құралдары. Корпоративтік реттеу.

13. Мемлекеттік келісім шарттар

Дәйектеу, келіссөздерге қатысушы тарап, мемлекетішілік рәсімдер, Халықаралық шарттардың түрлері.

14. ҚР шағын және орта бизнестің қазіргі жағдайы

Шағын және орта бизнесті реттеу құралдары: түсінігі. Бизнесті салықтық және қаржылық реттеу құралдары. ҚР әлемдік экономикасына интеграциясы. Заңдардың экономикалық талдауы.

Оқулықтар және WEB-сайттардың тізімі:

1. Николас, Д. Бизнес және заң [Мәтін]: Оқулық / Джеймс Николас.- Алматы: Дәуір, 2017.- 468б.

2. Жанғалиева Р.У. Мемлекеттік шағын және орта бизнесті қолданудың нақты шаралары. // Қазақстанның индустриалды-инновациялық дамуы: трендтері, мәселелері мен келешегі: "ЕХРО-2017" халықаралық көрмеге арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференцияның материалдар жинағы, 9 маусым. - 2016. - 102-104 б. Rmebrk.kz

3. Каратаева, А.М. Қазіргі кезеңдегі мемлекеттің функциясы [Мәтін]: Оқу құралы / А.М. Каратаева.- Алматы: Қазақ университеті, 2017.- 98б.